

Krūts vēža diagnosticēšanā un ārstēšanā veikti vairāki uzlabojumi

Publicēts: 19.10.2023.

[Jaunumi](#)

Ik gadu Latvijā un visā pasaulē oktobris tiek atzīmēts kā krūts veselības mēnesis. Tā mērķis - veicināt izpratni par krūšu veselību un krūts vēža profilaksi. Lai Latvijā veicinātu profilaktisko pārbaūžu veikšanu, sniegtu plašākas diagnostikas un ārstēšanas iespējas sievietēm, kuras saskarūšas ar krūts vēzi, valsts apmaksātajā veselības aprūpē krūts vēža slimības jomā veikta virkne uzlabojumu, informē Nacionālais veselības dienests (NVD).

Valsts apmaksāta krūšu profilaktiskā pārbaude

Kā viens no visefektīvākajiem veidiem kā cīnīties ar krūts vēzi ir profilakse, tāpēc jau vairāk nekā 10 gadus Latvijā tiek īstenota valsts organizēta vēža profilakses programma. Tās ietvaros sievietēm vecumā no 50 līdz 68 gadu vecumam reizi divos gados tiek nosūtīts uzaicinājums veikt bezmaksas krūšu pārbaudi ar mamogrāfijas metodi.

Iepriekš uzaicinājumi valsts apmaksātas krūšu profilaktiskās pārbaudes veikšanai tika sūtīti tikai uz sievietes deklarēto dzīvesvietu, bet, sākot no 2023. gada maija, uzaicinājuma vēstules tiek nosūtītas elektroniski, ja sieviete ir izveidojusi e-adresi portālā www.latvija.lv.

Ja sieviete ir vecumā, kurā paredzēta valsts apmaksāta krūšu profilaktiskā pārbaude, bet uzaicinājuma vēstule nav saņemta, informāciju par uzaicinājuma izmantošanas iespējām var noskaidrot, zvanot uz bezmaksas informatīvo tālruni 80001234, vai vērstoties sava ģimenes ārsta praksē. Savukārt sievietēm, kuras nav profilaktisko pārbaūžu vecuma grupā, bet, veicot krūšu pašpārbaudi, ir sataustījušas ko neierastu vai ir novērojušas izmaiņas veselības stāvoklī, ir iespēja saņemt valsts apmaksātu konsultāciju pie ginekologa bez ģimenes ārsta nosūtījuma (ja ārstam ir līgums ar NVD). Par ārsta konsultāciju ir jāmaksā tikai

pacienta līdzmaksājums.

Uzlabojumi medikamentu pieejamībā

Pēdējo gadu laikā kompensējamo zāļu sarakstā krūts vēža ārstēšanā iekļauta mērķterapija un imūnterapija pacientēm ar krūts vēzi. Pacientēm ar krūts vēža tipu "HER2 pozitīvs" paplašinātas terapijas iespējas pēc primārā audzēja izoperēšanas vai apstarošanas, ja pastāv risks, ka slimība var atjaunoties, kā arī, ja iepriekš saņemtā mērķterapija nav bijusi efektīva.

Tāpat iekļauta imūnterapija līdz šim ar terapiju nenosegta trīskārši negatīvā krūts vēža ārstēšanai, un nodrošināta jauna terapija hormonpozitīva un no endokrīnās terapijas atkarīga vēža gadījumā.

Uzlabojumi krūts rekonstrukcijā un pēcaprūpē

No 2023. gada janvāra četrās ārstniecības iestādēs – Paula Stradiņa klīniskās universitātes slimnīcā, Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīcā, Daugavpils reģionālajā slimnīcā un Liepājas reģionālajā slimnīcā, – tiek veikta valsts apmaksāta krūšu implantu ievietošana sievietēm pēc ļaundabīga audzēja operācijas ar krūšu rekonstrukciju.

Krūšu rekonstrukcijai 2023. gadā tika plānots finansējums vairāk nekā 1,4 miljonu eiro apjomā, kas sniedz iespēju šogad sniegt pakalpojumu 360 pacientēm. Astoņu mēnešu periodā, no janvāra līdz augustam, ārstēšana nodrošināta jau 241 pacientei par kopējo finansējumu 853 141 eiro apmērā.

Tāpat pacientēm pēc ļaundabīgā audzēja operācijas ar krūšu rekonstrukciju no 2023. gada aprīļa tiek nodrošināti valsts apmaksāti pēcoperācijas krūšturi, kuru pielietošana pēc rekonstruktīvās operācijas samazina hematomu risku un ļauj sasniegt vēlamo vizuālo rezultātu. Savukārt ar 2023. gada 1. oktobri tiek apmaksātas mākslīgās audu plēves (sintētiskās matricēs), kuru izmantošana var uzlabot rekonstrukcijas estētisko efektu, sniedzot iespēju izmantot plašāku silikonu implantu klāstu pacientēm, kuru anatomiskās īpatnības ierobežo krūts rekonstrukcijas iespējas.

NVD turpina darbu pie krūts rekonstrukcijas pakalpojuma attīstības, kā arī turpina pilnveidot esošos pakalpojumus, lai pacientēm sniegtu iespēju uzlabot fizisko un psihisko veselību, kā arī mazināt emocionālos pārdzīvojumus, kas radušies mastektomijas rezultātā.

Saskaņā ar Veselības aprūpes pakalpojumu onkoloģijas jomā uzlabošanas plānu 2022. – 2024. gadam, tiek turpināta virzīšanās uz mērķi attīstīt uz cilvēku centrētus, integrētus veselības aprūpes pakalpojumus, kas novērstu priekšlaicīgu mirstību no krūts vēža.

<https://www.vmnvd.gov.lv/lv/jaunums/kruts-veza-diagnosticesana-un-arstesana-veikti-vairaki-uzlabojumi>